

**ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΤΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ**

**Οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου για την
παροχή αρμοδιοτήτων στις αρχές ανταγωνισμού των κρατών
μελών ώστε να επιβάλλουν αποτελεσματικότερα τους κανόνες
και για τη διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας της
εσωτερικής αγοράς**

*Όλγα Δρουσιώτη Παπαχρυσάνθου,
Ανώτερη Λειτουργός
Υπηρεσία της Επιτροπής Προστασίας του Ανταγωνισμού
13/12/2018*

Εθνικές Αρχές Ανταγωνισμού διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην εφαρμογή του ενωσιακού δικαίου του ανταγωνισμού

Από το 2004, οι Εθνικές Αρχές Ανταγωνισμού (ΕΑΑ) δυνάμει του Ευρωπαϊκού Κανονισμού αρ. 1/2003 είναι αρμόδιες, μαζί με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, για τη δημόσια επιβολή των Άρθρων 101 και 102 της ΣΛΕΕ.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και οι Εθνικές Αρχές Ανταγωνισμού συνεργάζονται στενά μέσω του Ευρωπαϊκού Δικτύου Ανταγωνισμού (ECN).

Το 85% των αποφάσεων που αφορούν την εφαρμογή των Άρθρων 101 και 102 της ΣΛΕΕ, λήφθηκε από τις Εθνικές Αρχές Ανταγωνισμού.

Aggregate figures on antitrust cases

	Total Year 2004	Total Year 2005	Total Year 2006	Total year 2007	Total year 2008	Total year 2009	Total year 2010	Total Year 2011	Total Year 2012	Total Year 2013	Total Year 2014	Total Year 2015	Total Year 2016	Total Year 2017
Total number of case investigations of which the Network has been informed ¹⁾	301	203	165	150	159	150	169	163	110	120	196	179	145	151
- of which COM cases	101	22	21	10	10	21	11	26	6	5	23	43	18	29
- of which NCA cases	200	181	144	140	149	129	158	137	104	115	173	136	127	122
Cases in which an envisaged decision has been submitted by NCAs during the period indicated ²⁾	32	76	64	72	60	70	94	82	85	48	101	94	77	80

¹⁾ Case investigations started whether by a National Competition Authority (NCA) or by the Commission.

²⁾ Cases having reached the envisaged decision stage; only submissions from the NCAs under Article 11(4) of Council Regulation (EC) No 1/2003 of 16 December 2002 on the implementation of the rules on competition laid down in Articles 101 and 102 TFEU.

Πηγή πληροφόρησης: <http://ec.europa.eu/competition/ecn/statistics.html#3>

10 χρόνια εφαρμογής του ΕΚ αρ. 1/2003

Communication on 10 years of EU Regulation 1/2003 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Οι Εθνικές Αρχές Ανταγωνισμού για να είναι πιο αποτελεσματικές θα πρέπει:

- ▶ Να έχουν στη διάθεσή τους αποτελεσματικά εργαλεία εφαρμογής,
- ▶ Να έχουν την εξουσία επιβολής αποτελεσματικών προστίμων,
- ▶ Να εφαρμόζουν αποτελεσματικά προγράμματα επεικούς μεταχείρισης που θα ενθαρρύνουν τις επιχειρήσεις να προσεγγίζουν τις ΕΑΑ,
- ▶ Να έχουν στη διάθεσή τους επαρκείς πόρους, και
- ▶ Να διασφαλίζεται η ανεξαρτησία τους.

Ήδη χρειάστηκε να ενεργήσει η ΕΕ;

Οι ΕΑΑ εφαρμόζουν τους ευρωπαϊκούς κανόνες ανταγωνισμού στις περιπτώσεις που διαπιστώνεται επηρεασμός του ενωσιακού εμπορίου. Οι ενέργειες τους επηρεάζουν επιχειρήσεις και καταναλωτές σε άλλα ΚΜ.

Το σύστημα συνεργασίας του ΕΚ 1/2003 δεν λαμβάνει υπόψη κατά πόσο οι ΕΑΑ έχουν τα εργαλεία, τις εξουσίες και τους πόρους να εφαρμόζουν αποτελεσματικά τα άρθρα 101 και 102 της ΣΛΕΕ.

Υπάρχει ανάγκη νομικής ασφάλειας για τις επιχειρήσεις που επιθυμούν να υποβάλουν αιτήσεις επεικούς μεταχείρισης. Απαιτείται ευρωπαϊκή δράση ώστε να υπάρχουν ομοιόμορφα προγράμματα.

Τα πρόστιμα που επιβάλλονται από τις ΕΑΑ των Κρατών Μελών διαφέρουν. Απαιτείται ευρωπαϊκή δράση ώστε να διασφαλίζεται ότι τα πρόστιμα επιβάλλονται στη βάση των ίδιων αρχών.

Πρόταση Οδηγίας ECN + Μονιμικές ημερομηνίες

Στις 22/3/2017- Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπέβαλε πρόταση με σκοπό να εξουσιοδοτήσει τις ΕΑΑ των κρατών μελών να είναι πιο αποτελεσματικοί φορείς επιβολής των άρθρων 101 και 102 της ΣΛΕΕ (ECN+).

30/3/2018- Επιτεύχθη πολιτική συμφωνία μεταξύ του Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

20/6/2018- Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε την πολιτική συμφωνία στην Επιτροπή των Μονίμων Αντιπροσωπειών.

11/7/2018- Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή του Κοινοβουλίου (ECON) υπερψήφισε την πολιτική συμφωνία.

14/11/2018- Η ολομέλεια του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου υπερψήφισε την πολιτική συμφωνία.

Εντός Δεκεμβρίου 2018 αναμένεται η υπογραφή από την Ολομέλεια του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου.

Δημοσίευση της Οδηγίας ECN+ εντός 3 εβδομάδων από την υπογραφή του Κοινοβουλίου.

ομή Οδηγίας

Κεφάλαιο I : Αντικείμενο, Πεδίο Εφαρμογής και Ορισμοί

Κεφάλαιο II: Θεμελιώδη Δικαιώματα

Κεφάλαιο III: Ανεξαρτησία και Πόροι

Κεφάλαιο IV: Εξουσίες

Κεφάλαιο V: Πρόστιμα και Περιοδικές Χρηματικές Ποινές

Κεφάλαιο VI: Προγράμματα Επεικούς Μεταχείρισης για Μυστικές Συμπράξεις

Κεφάλαιο VII: Αμοιβαία Συνδρομή

Κεφαλαίο VIII: Παραγραφή

Κεφάλαιο IX: Γενικές Διατάξεις

Κεφάλαιο X: Τελικές Διατάξεις

εδίο εφαρμογής της Οδηγίας

Η Οδηγία εφαρμόζεται όταν:

- ▶ Οι ΕΑΑ εφαρμόζουν τα άρθρα 101 και 102 της ΣΛΕΕ, και
- ▶ Οι ΕΑΑ εφαρμόζουν παράλληλα με το εθνικό δίκαιο τα άρθρα 101 και 102 της ΣΛΕΕ.

Όμως:

- ▶ Το άρθρο 31(3) και (4) της Οδηγίας, που σχετίζεται με την πρόσβαση σε στοιχεία των φακέλων των ΕΑΑ, καλύπτει και τη μεμονωμένη εφαρμογή του εθνικού δικαίου.

εμελιώδη Δικαιώματα

Οι διαδικασίες δημόσιας εφαρμογής των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ συνάδουν με τις γενικές αρχές του ενωσιακού δικαίου και του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι διαδικασίες δημόσιας επιβολής των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ διεξάγονται εντός εύλογου χρονικού διαστήματος.

Διασφάλιση της ανεξαρτησίας των ΕΑΑ

Αμεροληψία στη λήψη αποφάσεων.

Σαφείς και διαφανείς διαδικασίες πρόσληψης οι οποίες προβλέπονται στην εθνική νομοθεσία.

Τα ΚΜ κατ' ελάχιστον διασφαλίζουν ότι το προσωπικό και τα άτομα που λαμβάνουν αποφάσεις:

- ▶ Να είναι σε θέση να εκτελούν τα καθήκοντα τους και να ασκούν τις εξουσίες τους.
- ▶ Δεν ζητούν ούτε λαμβάνουν εντολές από κρατικό ή οποιονδήποτε άλλο δημόσιο ή ιδιωτικό φορέα.
- ▶ Απέχουν από κάθε πράξη ασυμβίβαστου (κατά τη διάρκεια της θητείας τους και για εύλογο χρονικό διάστημα μετά την αποχώρηση).

Παύση των ατόμων που λαμβάνουν αποφάσεις μόνο εάν δεν πληρούν πλέον τις προϋποθέσεις εκτέλεσης των καθηκόντων ή αν κριθούν ένοχοι σοβαρής παράβασης βάσει της εθνικής νομοθεσίας.

Οι εθνικές διοικητικές αρχές ανταγωνισμού έχουν την εξουσία να απορρίπτουν καταγγελίες τις οποίες δεν θεωρούν προτεραιότητα για τον σκοπό της επιβολής των άρθρων 101 και 102 της ΣΛΕΕ.

Διασφάλιση των αναγκαίων πόρων για ΕΑΑ

Τα ΚΜ διασφαλίζουν κατ' ελάχιστον ότι οι ΕΑΑ διαθέτουν:

- ▶ επαρκές ειδικευμένο προσωπικό,
- ▶ αναγκαίους οικονομικούς, τεχνικούς και τεχνολογικούς πόρους.

Με επιφύλαξη των εθνικών δημοσιονομικών κανόνων και διαδικασιών, τα ΚΜ διασφαλίζουν ότι οι ΕΑΑ διαθέτουν ανεξαρτησία ως προς τον τρόπο διάθεσης του χορηγούμενου προϋπολογισμού τους.

Περιοδικές εκθέσεις οι οποίες τίθενται στο κοινό.

Εξουσίες έρευνας των ΕΑΑ

Μεταξύ ελάχιστον εξουσίες:

Εξουσίες διενέργειας ελέγχων σε χώρους επιχειρήσεων (άρθρο 6)

Εξουσία ελέγχου άλλων χώρων (άρθρο 7)

Αιτήματα παροχής πληροφοριών (άρθρο 8)

Συνεντεύξεις (άρθρο 9)

Διαπίστωση και τερματισμός της παράβασης (άρθρο 10)

Προσωρινά Μέτρα (άρθρο 11)

Δεσμεύσεις (άρθρο 12)

Σύστημα και περιοδικές χρηματικές ποινές

Επιβολή αποτελεσματικών, αναλογικών και αποτρεπτικών προστίμων σε επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων για παραβάσεις (άρθρο 13)

Υπολογισμός προστίμων: Σοβαρότητα και διάρκεια παράβασης (άρθρο 14)

Ανώτατο ύψος προστίμου (άρθρο 15)

- ▶ **10% του συνολικού παγκόσμιου κύκλου εργασιών των επιχειρήσεων, κατά το έτος που προηγείται της απόφασης.**
- ▶ **10% του αθροίσματος του συνολικού παγκόσμιου κύκλου εργασιών κάθε μέλους της ένωσης επιχειρήσεων που δραστηριοποιείται στην αγορά που επηρεάζεται από την παράβαση.**

Περιοδικές χρηματικές ποινές (άρθρο 16)

- ▶ **Αναλογικές και αποτρεπτικές περιοδικές ποινές.**
- ▶ **Ημερήσιος συνολικός παγκόσμιος κύκλος εργασιών κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος.**

Προγράμματα επεικούς μεταχείρισης για μυστικές συμπράξεις

Χρήσιμα εργαλεία για τον εντοπισμό μυστικών
συμπράξεων.

Σήμερα υπάρχουν σημαντικές αποκλίσεις μεταξύ των
διαφόρων προγραμμάτων επειίκειας.

Ενίσχυση της ασφάλειας δικαίου για τις επιχειρήσεις.

Προγράμματα επεικούς μεταχείρισης για οικονομικές συμπράξεις

Χορήγηση Απαλλαγής από την επιβολή προστίμων (άρθρο 17)

Χορήγηση Μείωσης των προστίμων (άρθρο 18)

Προϋποθέσεις για την επεική μεταχείριση επιχειρήσεων (άρθρο 19)

Μορφή των δηλώσεων επεικούς μεταχείρισης (άρθρο 21)

Χορήγηση αριθμών προτεραιότητας (άρθρο 21)

Συνοπτικές αιτήσεις (άρθρο 22)

ιβαία Συνδρομή

Συνεργασία μεταξύ εθνικών διοικητικών αρχών με τη συνδρομή και παρουσία υπαλλήλων της αιτούσας Αρχής:

- ▶ κατά τη διενέργεια αιφνιδιαστικών ελέγχων σε χώρους επιχειρήσεων ή σε άλλους χώρους, και
- ▶ διενέργεια συνεντεύξεων.

Κοινοποίηση εγγράφων στον αποδέκτη για λογαριασμό άλλης Αρχής που σχετίζονται με:

- ▶ Προκαταρκτικές αιτιάσεις για παραβάσεις των άρθρων 101 και 102 της ΣΛΕΕ, και
- ▶ οποιεσδήποτε αποφάσεις που αφορούν την εφαρμογή των εν λόγω άρθρων.

μοιβαία Συνδρομή

Εκτέλεση αποφάσεων που επιβάλλουν πρόστιμα ή περιοδικές χρηματικές ποινές:

- ▶ Τελεσίδικες αποφάσεις.
- ▶ Διαπίστωση ότι η επιχείρηση δεν διαθέτει επαρκείς πόρους στο ΚΜ.
- ▶ Προθεσμίες παραγραφής για την εκτέλεση των προστίμων διέπονται από την εθνική νομοθεσία του ΚΜ της αιτούσας αρχής.

Αναστολή παραγραφής από την επιβολή ροστίμων και περιοδικών ποινών

Αναστέλλεται ή διακόπτεται για όσο διάστημα εκκρεμεί η διαδικασία εφαρμογής των άρθρων 101 και 102 της ΣΛΕΕ ενώπιον άλλων ΕΑΑ ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Η αναστολή αρχίζει από την κοινοποίηση του πρώτου επίσημου μέτρου έρευνας σε μια τουλάχιστον εκ των επιχειρήσεων που αποτελούν μέρος της διαδικασίας.

Η αναστολή παύει την ημέρα που αποπερατώνεται η διαδικασία από την ΕΑΑ.

Η παραγραφή αναστέλλεται για όσο διάστημα η απόφαση της ΕΑΑ εκκρεμεί ενώπιον αναθεωρητικού δικαστηρίου.

Πρόσβαση μερών στους φακέλους των ΕΑΑ και περιορισμοί στη χρήση εγγράφων

Οι πληροφορίες που συλλέγονται (άρθρα 6(1)(ε), 8 και 9 της Οδηγίας) δεν χρησιμοποιούνται για την επιβολή κυρώσεων κατά φυσικών προσώπων ή συγγενών τους.

Μη κοινοποίηση πληροφοριών που συλλέγονται, εκτός εάν επιτρέπεται από το εθνικό δίκαιο.

Περιορισμοί στην πρόσβαση σε δηλώσεις επεικούς μεταχείρισης και στα υπομνήματα διακανονισμού.

Περιορισμοί στη χρήση πληροφοριών ενώπιον των Δικαστηρίων.

όμενες Ενέργειες

Μεταφορά της Οδηγίας στο εθνικό δίκαιο:

- ▶ Τροποποίηση ή αντικατάσταση των περί της Προστασίας του Ανταγωνισμού Νόμων του 2008 και 2014.
- ▶ Αντικατάσταση των περί Απαλλαγής και Μείωσης του Διοικητικού Προστίμου σε Περίπτωση Συμπράξεων κατά Παράβαση του Άρθρου 3 του Νόμου ή/ και του Άρθρου 101 της ΣΛΕΕ (Σχέδιο Επιείκειας) Κανονισμών του 2011 (Κ.Δ.Π. 463/2011).

Προθεσμία συμμόρφωσης: εντός **δύο ετών** από την έναρξη ισχύος της Οδηγίας.

